

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัด นครศรีธรรมราช
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมิตร ศรีวิสุทธิ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔๒๘ หมู่ที่ ๘ ตำบลปรัก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๔๐
โทรศัพท์ .. ๓๘๐๐๔๐๐๕๖๓๙๙.....Facebook ...สมิตร ศรีวิสุทธิ ... Line
เกิด พ.ศ. ๒๕๑๑ ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา สาขาช่างกล

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๑๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ยางพารา

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๓.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้การปลูกพืชร่วมยางระยะปลูก ๓*๘ เมตรต้นไม้(พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา,มะฮอกกานี) ๖*๙ เมตร ๒๙ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔.๕ เมตร ๑๗๘ ต้น/ไร่

ภาพที่ ๑ แปลงเรียนรู้พืชร่วมยางระยะปลูก ๓*๘ เมตร

๒. แปลงเรียนรู้การปลูกพืชร่วมยางระยะปลูก ๔*๑๐ เมตร ต้นไม้(พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม, ยางนา,มะฮอกกานี) ๘*๑๐ เมตร ๒๐ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๕ เมตร ๑๖๐ ต้น/ไร่

ภาพที่ ๒ แปลงเรียนรู้พืชร่วมยางระยะปลูก ๔*๑๐ เมตร

๓.แปลงเรียนรู้ มังคุด เป็นแปลงต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ด้านการปลูกและดูแลมังคุดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ให้กับเกษตรกรในชุมชน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้วิธีการผลิตมังคุดที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ แปลงเรียนรู้จึงทำหน้าที่เสมือน “ห้องเรียนธรรมชาติ” ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาทั้งเชิงทฤษฎีและลงมือปฏิบัติจริง

ในแปลงเรียนรู้มังคุด จะมีการวางระบบการจัดการแปลงอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์มังคุดที่เหมาะสมกับพื้นที่ การเตรียมดิน การให้น้ำ การตัดแต่งกิ่ง ไปจนถึงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้แนวทางเกษตรอินทรีย์หรือชีวภาพ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices) และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจถึงความสำคัญของการดูแลดิน น้ำ และระบบนิเวศภายในสวน เพื่อรักษาความสมดุลและลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว

ภาพที่ ๓ แปลงเรียนรู้มังคุด

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๘...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานหลัก 3 ฐาน ดังนี้

๔.๑.๑ ฐานการปลูกยางพารา

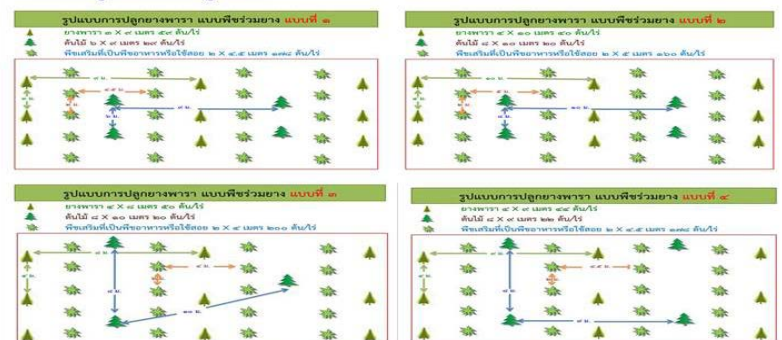
ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกยาง

ฐานเรียนรู้การปลูกยางพารา แบบพืชร่วมยางตามระยะต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา ในการปลูกพืชแซมยางเพื่อเพิ่มรายได้ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ไม่กระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง ปริมาณ คุณภาพผลผลิตยาง เพิ่มจำนวนวันกรีต และสิ่งแวดล้อม โดยมีทั้งหมด ๔ แบบ

แบบที่ ๑ ปลูกยางพารา ๓*๙ เมตร ๕๕ ต้น/ไร่, ต้นไม้(พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา,มะฮอกกานี) ๖*๙ เมตร ๒๙ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔.๕ เมตร ๑๗๘ ต้น/ไร่
แบบที่ ๒ ปลูกยางพารา ๔*๑๐ เมตร ๔๐ ต้น/ไร่, ต้นไม้(พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา,มะฮอกกานี) ๘*๑๐ เมตร ๒๐ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๕ เมตร ๑๖๐ ต้น/ไร่
แบบที่ ๓ ปลูกยางพารา ๔*๘ เมตร ๕๐ ต้น/ไร่, ต้นไม้ (พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา,มะฮอกกานี) ๘*๑๐ เมตร ๒๐ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหาร หรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔ เมตร ๒๐๐ ต้นต่อไร่
แบบที่ ๔ ปลูกยางพารา ๔*๙ เมตร ๔๔ ต้น/ไร่, ต้นไม้ (พะยุงทอง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา,มะฮอกกานี) ๘*๙ เมตร ๒๒ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหาร หรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔.๕ เมตร ๑๗๘ ต้น/ไร่

ข้อแนะนำรูปแบบการปลูกยางพาราของ ศพก.

รูปที่ ๔ ฐานเรียนรู้การปลูกยางพารา

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การกรีดและดูแลรักษายางพารา

ฐานการกรีด และดูแลรักษายางพาราเป็นฐานที่ให้ความรู้ และการสาธิตวิธีการกรีดยางที่ถูกต้องให้ได้น้ำยางจำนวนมาก และเกิดความเสียหายต่อดันยางพาราน้อยที่สุด ซึ่งวิธีที่นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ ได้ถ่ายทอดความรู้ ดังนี้

- กรีดเวียนจากซ้ายบนลงมาทางขวาล่าง เพื่อให้ตัดท่อน้ำยางให้มากที่สุด (ท่อน้ำยางเรียงตัวเอียงประมาณ ๓ องศา เวียนจากขวามาซ้าย)
- การกรีดให้ลึกเข้าใกล้เยื่อเจริญมากที่สุด เพื่อให้ตัดท่อน้ำยางให้มากที่สุด แต่ต้องไม่ทำให้เยื่อเจริญเสียหาย หากเรากรีดห่างจากเยื่อเจริญ ๑.๐ มิลลิเมตร เราจะตัดท่อน้ำยางได้ประมาณ ๕๐ % แต่หากเรากรีดให้ลึกลงไปอีกโดยห่างจากเยื่อเจริญ ๐.๕ มิลลิเมตร เราจะตัดท่อน้ำยางได้มากประมาณถึง ๘๐ %
- ความยาวของรอยกรีด การกรีดครั้งลำต้นหรือ ๑/๒ ย่อมได้น้ำยางมากกว่าการกรีด ๑/๓ ของลำต้น เพราะรอยกรีดยาวกว่าทำให้สามารถตัดท่อน้ำยางได้มากกว่า
- มุมกรีดควรมีขนาดพอเหมาะคือ ๓๐ องศา กับแนวระดับ
- ความหนาของเปลือกยางที่กรีดหรือถูกเฉือนออกมา หากบางเกินไป ก็จะได้น้ำยางน้อย แต่ถ้าหนาเกินไป จะทำให้สิ้นเปลืองเปลือกยาง

รูปที่ ๕ การกรีดและดูแลรักษายางพารา

ฐานเรียนรู้ที่ 3 โรคและศัตรูยางพารา

นายสมิตร ศรีวิสุทธิให้ความสำคัญกับการดูแลรักษายางพารา เนื่องจากยางพาราเป็นพืชยืนต้นที่เกษตรกรจำเป็นต้องดูแลรักษาให้มีอายุอย่างน้อย 25-30 ปี จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เกษตรกรจะต้องประสบปัญหาเรื่องโรคระบาดในระยะใดระยะหนึ่งของการทำสวนยาง โรคยางพาราที่พบในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ทุกระยะการเจริญเติบโต และทุกส่วนของต้นยางแม้ว่ายางพาราจะมีโรคระบาดอยู่หลายชนิด และพันธุ์ยางที่นิยมปลูกในปัจจุบันจะอ่อนแอต่อโรคที่สำคัญแต่ความรุนแรงและความสำคัญทางเศรษฐกิจของโรคขึ้นอยู่กับความแข็งแรงตามธรรมชาติของต้นยางซึ่งมีสภาพภูมิอากาศและการปฏิบัติดูแลรักษาของเกษตรกรเป็นปัจจัยส่งเสริมหรือจำกัดโรคยางพาราที่ระบาดในประเทศไทยส่วนใหญ่มีสาเหตุจากเชื้อรา ซึ่งสามารถจำแนกตามส่วนต่างๆของต้นยางที่ถูกเชื้อเข้าทำลาย ได้แก่ โรคใบ โรคกิ่งก้านและลำต้น และโรคราก

แปลงของนายสมิตร ศรีวิสุทธิได้เข้าร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอในการทำแปลงพยายรณ์ติดตามสถานการณ์ระบาดของศัตรูพืชรายแปลงในการติดตาม โรครากขาวยางพารา โรคใบติดยางพารา เพื่อติดตามการระบาดของโรค และเมื่อเกิดการระบาดก็สามารถป้องกันโรคได้ทันทั่วทั้ง ฐานนี้จะถ่ายทอดความรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์เชื้อไตรโคเดอร์มา เพื่อใช้ในการป้องกันโรคยางพารา

ภาพที่ ๖ ฐานเรียนรู้โรคและศัตรูยางพารา

ฐานเรียนรู้ที่ 4 การใส่ปุ๋ยอย่างพารา

การใช้ปุ๋ยผสมผสานเพื่อลดต้นทุนการผลิต

แนวทางการใช้ประโยชน์ผสมผสานเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. เก็บตัวอย่างดินส่งตรวจวิเคราะห์โดยใช้ชุดตรวจสอบดินแบบรวดเร็วเพื่อทราบความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยเฉพาะธาตุอาหารหลัก (เอ็น พี เค : N P K) และความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (พีเอช : pH)
๒. ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในช่วงเตรียมดินเตรียมหลุมปลูกไม้ผล ช่วงที่พืชเจริญแล้ว และหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต
๓. ใช้วัสดุปรับปรุงดินเช่น ปูนชนิดต่างๆ ทุกระดับดินมีความเป็นกรด พีเอชต่ำกว่า ๕.๕ แต่ถ้าพืชชอบดินที่เป็นกรด เช่น กาแฟ แตงโม ลิ้นปี่ระคน มันฝรั่ง ทนความเป็นกรดได้ถึงระดับพีเอช ๕ และยางพาราทนความเป็นกรดได้ถึงระดับพีเอช ๔ อาจไม่ต้องใช้วัสดุปรับปรุงดิน
๔. ผสมแม่ปุ๋ยเคมีใช้เอง (สูตร ๔๖-๐-๐, ๑๘-๔-๐, ๐-๐-๖๐) ตามคำแนะนำจากผลวิเคราะห์ดิน หรือใช้ปุ๋ยผสมสูตรที่ใกล้เคียงกับคำแนะนำ
๕. ใช้ปุ๋ยชีวภาพร่วมด้วย ในพืชที่ใช้ได้ ซึ่งปุ๋ยชีวภาพมีราคาถูก ๑ ถุง ปลูกเมล็ดข้าวได้ ๑๐-๑๕ กิโลกรัม ข้าวโพด ๓-๔ กิโลกรัม หรือ๒๑ ชีต่อน่อนพันธ้อยและแช่ถอนพันธู๋มันสำปะหลังได้ ๑ ไร่ ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ อย่างน้อย ๒๕% หรือใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีหัวานหลังปลูก

ความหมายและประเภทของ "ภัย"

หมายความว่า สิ่งที่ไม่ลงไปในดิน หรือฉีดยาให้แก่ต้นพืชเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ต้นพืช แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ

- ๑.ปุ๋ยเคมี เพื่อให้ธาตุอาหารแก่พืชเคียต้องใส่ลงไปในดินที่มีความชื้นเหมาะสมหรือใส่แล้วต้องรดน้ำเพื่อที่จะละลายให้ธาตุอาหารแก่พืชดูดไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เพื่อการเจริญเติบโตแตกกิ่งก้าน สร้างใบ ดอก เมล็ด และผล
- ๒.ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย
- ๓.เพื่อเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ในดิน เพิ่มปริมาณธาตุอาหารพืช และส่งเสริมความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดินให้กับพืช
- การใช้ปุ๋ยแต่ละประเภทไม่สามารถทดแทนกันได้ แนวทางการใช้ปุ๋ยที่ดีที่สุด คือ การใช้ปุ๋ยแบบผสมผสาน คือ ปุ๋ยเคมีร่วมกับ ปุ๋ยอินทรีย์ และ/หรือปุ๋ยชีวภาพร่วมกันให้เหมาะสมกับความต้องการของดินและพืช

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การแปรรูปไม้ร่วมยางพารา

ภาพที่ ๘ ฐานการเรียนรู้การแปรรูปไม้ในแปลงยางพารา

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

เป็นการนำน้ำที่ใช้เวียนกลับมาใช้ใหม่โดยผ่านเครื่องกรองน้ำสามารถใช้น้ำได้เป็นเวลานาน และน้ำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และไม้สอยงามภายในศูนย์

ภาพที่ ๙ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานเรียนรู้ที่ ๗ เกษตรผสมผสาน
 มีการเลี้ยงปลาในบ่อ ๔ ชนิด ได้แก่ ปลานิล ,ปลาตะเพียน,ปลาจีน,ปลายี่สก และการเลี้ยงไก่ไข่

ภาพที่ ๑๐ เกษตรแบบผสมผสาน

ฐานเรียนรู้ที่ ๘ การทำปุ๋ยหมัก

การทำปุ๋ยหมัก และประโยชน์ของน้ำหมักใช้ในแปลงยาง

เพื่อเป็นฐานเรียนรู้การผลิตน้ำหมักชีวภาพและปฏิบัติการทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ประโยชน์น้ำหมักชีวภาพ

- ปรับปรุงดินให้มีคุณภาพดีขึ้น เหมาะสมแก่การปลูกพืช
- ใช้ทาหน้ำยางเพื่อรักษาโรคหน้ำยางตายนี้้ง
- เปลือกยางพารานี้มกริดง่าย
- ยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อราสาเหตุของโรคยางพารา

ภาพที่ ๑๑ ปุ๋ยหมักชีวภาพ

การเลี้ยงเห่น แดงเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร เพราะเห่นแดงมีคุณประโยชน์มากมาย เช่น ใช้ในการทำปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มธาตุอาหารที่จำเป็นต่อพืช โดยเฉพาะธาตุไนโตรเจน เป็นส่วนผสมร่วมกับอาหารไก่ อาหารปลา เนื่องจากเห่นแดงจะมีธาตุอาหาร และโปรตีนที่ปลาและไก่ต้องการ

ฐานเรียนรู้ที่ ๘ ธนาคารต้นไม้

ภาพที่ ๑๒ ธนาคารต้นไม้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๘..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การปลูกพืชแซมยาง
- การปลูกพืชร่วมยาง
- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหาร
- การจัดการโรคในสวนยางพารา
- ระบบกรีดยางพารา
- การแปรรูปไม้ร่วมยางพารา
- การเลี้ยงแพะ
- การทำปุ๋ยหมัก

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๘..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- การเลี้ยงปลาเพื่อเสริมรายได้ในครัวเรือน
- การเลี้ยงไก่ เพื่อเสริมรายได้ในครัวเรือน
- ธนาคารต้นไม้
- การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)
- การขยายพันธุ์พืช
- การทำถ่านชีวภาพหรือไบโอชาร์
- เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลคุณภาพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอถ้ำพรรณรา ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ ให้ตรงกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของชุมชน ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่จะทำอาชีพการเกษตรเป็นหลัก และขาดความรู้ในด้านการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร การลดต้นทุน การสร้างรายได้จากการใช้ที่ดินให้เกิด ประโยชน์ การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ เป็นต้น จากประเด็นดังกล่าวจึงได้ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ เพื่อให้คนในชุมชน หรือนอกชุมชนมาศึกษาเรียนรู้แล้วนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประยุกต์ ให้เกิดประโยชน์ให้แก่ตนเอง

เนื้อหาที่ทาง ศพก.ได้ออกแบบเพื่อให้ความรู้ ดังนี้

การปลูกพืชร่วมยางตามระยะต่าง ๆ โดยมีการพืชแซมร่วมยางไม่ว่าจะเป็นไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ หรือพืชใช้สอย สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง และช่วยในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น สามารถลด การเกิดโรคในแปลงยางพารา มีจำนวนวันกรีตเพิ่มมากขึ้น

เนื่องจากพื้นที่ภาคใต้เผชิญกับความแปรปรวนภูมิอากาศทั้งภัยแล้งที่มีอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น และน้ำท่วมจากปริมาณฝน ที่ ตกมากกว่าปกติ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ได้ส่งผลกระทบต่อกับจำนวนวันการกรีดยางที่ลดลงจากกรีดยางได้ ๖ เดือน เหลือเพียงครึ่งเดือนถึงเดือนครึ่งทำให้ปลูกยางเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ทำให้คนในพื้นที่ที่มีการปรับตัวที่หลากหลายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยเฉพาะรูปแบบการผลิตปาร่วมยางที่ถือเป็นระบบการผลิตที่มีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงได้ดี เนื่องด้วยระบบนี้เป็นระบบการปลูกหลากหลายชนิด เช่น ไม้เศรษฐกิจ ไม้ผลพืชผัก เป็นต้น จากข้อจำกัดดังกล่าวนายสมิทธิ์ ศรีวิสุทธิ ได้ศึกษาทดลองการปลูกพืชแซมยางแล้วเกิดผลสำเร็จเลยได้จัดตั้ง ฐานเรียนรู้การปลูกยางพารา แบบพืชร่วมยางตามระยะต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา ในการปลูกพืชแซมยาง เพื่อเพิ่มรายได้ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ไม่กระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง ปริมาณ คุณภาพผลผลิตยางพารา เพิ่มจำนวนวันกรีต และสิ่งแวดล้อม โดยมีทั้งหมด ๔ แบบ

แบบที่ ๑ ปลูกยางพารา ๓*๙ เมตร ๕๕ ต้น/ไร่, ต้นไม้ (พะยูง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนามะฮอกกานี) ๖*๙ เมตร ๒๙ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย (กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔.๕ เมตร ๑๗๘ ต้น/ไร่

แบบที่ ๒ ปลูกยางพารา ๔*๑๐ เมตร ๔๐ ต้น/ไร่,ต้นไม้ (พะยูง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา มะฮอกกานี) ๘*๑๐ เมตร ๒๐ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหารหรือใช้สอย(กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๕ เมตร ๑๖๐ ต้น/ไร่

แบบที่ ๓ ปลูกยางพารา ๔*๘ เมตร ๕๐ ต้น/ไร่, ต้นไม้ (พะยูง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนา มะฮอกกานี) ๘*๑๐ เมตร ๒๐ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหาร หรือใช้สอย (กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔ เมตร ๒๐๐ ต้นต่อไร่

แบบที่ ๔ ปลูกยางพารา ๔*๙ เมตร ๔๔ ต้น/ไร่, ต้นไม้ (พะยูง,ตะเคียนทอง,สะเดาเทียม,ยางนามะฮอกกานี) ๘*๙ เมตร ๒๒ ต้น/ไร่, พืชเสริมที่เป็นพืชอาหาร หรือใช้สอย (กาแฟ,สับปะรด,) ๒*๔.๕ เมตร ๑๗๘ ต้น/ไร่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วม

(๑) การรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อมูล

-ผู้แทนเกษตรกรจากแปลงใหญ่ และ ศพก. ได้นำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิต ปัญหาอุปสรรค และความต้องการในพื้นที่

-หน่วยงานภาครัฐ (เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด, พัฒนาที่ดิน, ปศุสัตว์, ประมง ฯลฯ) รับฟังข้อมูลจริงจากพื้นที่เพื่อประกอบการจัดทำแผน

๒.การร่วมกำหนดเป้าหมายและแนวทาง

-มีการ ระดมความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดกิจกรรมและเป้าหมายที่ตอบโจทย์พื้นที่ เช่น การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร หรือเชื่อมโยงตลาด

-เกษตรกรมีโอกาสเสนอแนวทางหรือกิจกรรมที่ต้องการให้รัฐสนับสนุนโดยตรง เช่น การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมองค์ความรู้ หรือเทคโนโลยี

๓.การบูรณาการแผน

-ข้อมูลและข้อเสนอที่ได้จากเวทีประชุมถูกนำไปปรับเข้าสู่ แผนปฏิบัติการบูรณาการระดับจังหวัด โดยเน้นความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงาน

-คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญ ติดตาม และผลักดันให้เป็นรูปธรรม

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำ แผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แนวทางการพัฒนา ศพก.

แผนการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๑. การพัฒนาสมาชิก	สร้างการรับรู้ให้กับสมาชิก ศพก.และสมาชิกแปลงใหญ่ เรื่อง พัฒนาคุณภาพการผลิต แปรรูปผลผลิตภายในแปลงให้ได้คุณภาพมาตรฐาน
๒. การพัฒนากลุ่ม	การรวมกลุ่ม บริหารจัดการกลุ่ม ดำเนินการประชุมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ทุกไตรมาส เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มและสมาชิก
๓. การพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์	การสำรวจความต้องการของลูกค้า และแนวโน้มทางการตลาด เพื่อผลิตสินค้าให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย และเพิ่มมูลค่าสินค้า
๔.พัฒนาการท่องเที่ยว	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรกับเครือข่ายภายใน และภายนอก
๕.พัฒนาฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้	บำรุงรักษาส่วนที่สึกกร่อน และปรับปรุงฐานการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจให้กับผู้มาศึกษาดูงาน
๖.พัฒนาการลดก๊าซเรือนกระจก	ขยายพื้นที่ สร้างเครือข่ายการปลูกต้นไม้เพิ่มสูงขึ้นเพื่อที่จะช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.

ตารางที่ ๙ แผนปฏิบัติงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐบาลมีนโยบายให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอทุกอำเภอ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับชนิดสินค้าหลักสำคัญของอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอถ้ำพรรณรา ร่วมกับหน่วยงานบูรณาการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้คัดเลือกนายสุมิตร ศรีวิสุทธิ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เป็นเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชน ตลอดจนเชื่อมโยงเครือข่ายการทำการกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ และต่างพื้นที่ สร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพสวนยางพาราของเกษตรกร

นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ ซึ่งเป็นเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer) เริ่มประกอบอาชีพเกษตรกรชาวสวนยางพาราตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ มีองค์ความรู้ด้านการเกษตร เนื่องจากมีประสบการณ์ ลองผิดลองด้วยถูกด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้ที่ไม่รู้ พร้อมที่จะรับความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองแล้วประสบความสำเร็จ ประสบการณ์ตรงและจากการฝึกอบรมจากของหน่วยรัฐ/องค์กรเอกชน นำมาปรับใช้ จนทำให้ประสบผลสำเร็จ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรในพื้นที่ หรือต่างพื้นที่ ในด้านต่าง ๆ

ภาพที่ ๑๓ เกษตรกรต้นแบบมีการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น เก็บตัวอย่างน้ำยางพาราเพื่อนำไปวิเคราะห์

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอถ้ำพรรณรา มีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด จำนวน ๙๐,๔๓๙ ไร่ ให้ผลผลิตแล้ว จำนวน ๕๕,๖๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕๐ และอำเภอถ้ำพรรณราเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูก

ยางพาราระดับสูงและปานกลาง ๗๒,๙๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๑ แต่สภาวะ เศรษฐกิจในปัจจุบัน ราคาผลผลิต ยางพาราลดต่ำ จากราคาโลกกรัมละ ๑๒๐-๑๘๐ บาท/กก. เหลือ ๔๐ บาท/กก. ผลผลิตน้ำยางพาราลดลงเนื่องจาก เกษตรกรประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรครากขาว (white root disease) เกิดจากเชื้อรา Rigidoporus microporus และโรคใบร่วงยางพาราชนิดใหม่ เกิดจากเชื้อรา Pestalotiopsis sp. หรือ Colletotrichum sp. เนื่องจากพื้นที่ภาคใต้มีฝนตกชุกและอากาศมีความชื้นสูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้สภาพอากาศเหมาะสม ที่จะเกิดการ แพร่ระบาดของเชื้อราซึ่งเป็นสาเหตุของโรครากขาวและโรคใบร่วงยางพาราชนิดใหม่ ทำให้ความเสียหายทางเศรษฐกิจ หากเกิดการระบาดรุนแรงมีผลทำให้ต้นยางยืนต้นตายก่อนกำหนด เกษตรกรต้องสูญเสียทั้งผลผลิตและรายได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้
ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ใน กิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของ ศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การปลูกยางพาราแบบผสมผสานอย่างยั่งยืน

การปลูกไม้ยืนต้นที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เป็นไม้ที่สามารถนำมาสร้างมูลค่า หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งให้ ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่เกษตรกร เช่น ไม้ฟืน ไม้ใช้สอยไม้ก่อสร้าง ไม้เพื่อน้ำยาง หรือสารหอมระเหย เป็นต้น รวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตยางพารา พร้อมการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยใช้ แนวคิดการปลูกพืชร่วมยางเพื่อความยั่งยืนของเกษตรกร และทรัพยากรธรรมชาติ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

สวนยางยั่งยืน

แปลงเรียนรู้ของ ศพก. ทั้ง ๒ แปลง จะเป็นการปลูกสวนยางแบบผสมผสานเพื่อสร้างสวนยางยั่งยืน ซึ่ง การปลูกและสร้างสวนยางยั่งยืนเป็นการเปลี่ยนสวนยางพาราเชิงเดี่ยวให้เป็นป่ายางที่มีสมดุลนิเวศ และเพิ่มความ หลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดการรูปแบบการปลูกยางพาราใหม่ โดยให้มีต้นยางพาราเพียง ๔๐ - ๔๔ ต้น/ไร่จาก รูปแบบการปลูกยางพาราแบบเดิม ๗๖ - ๘๐ ต้น/ไร่ มีการทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ลดการใช้เคมี มีการปลูก พืชร่วม ยาง เช่น ผักพื้นบ้าน ผลไม้ พืชสมุนไพร ไม้ กาแฟ เป็นต้น นอกจากนั้นมีการทำเกษตรผสมผสาน เช่น เลี้ยงสัตว์ (ไก่) เลี้ยงผึ้งโพรง ทำฟาร์มเห็ด และมีการปลูกต้นไม้ยืนต้นที่มีค่าทางเศรษฐกิจตามแนวทางธนาคารต้นไม้ เช่น ตะเคียนทอง จำปาทอง ไม้สัก พะยูง ยางนา เป็นต้น

ผลที่จะได้รับจากการทำสวนยางยั่งยืน

ผลผลิตยางจากสวนยางยั่งยืน ๔๐ - ๔๔ ต้น/ไร่ เมื่อมีสมดุลนิเวศจะมีผลผลิตที่ใกล้เคียงกับสวนยางพารา เชิงเดี่ยว ๗๐ - ๘๐ ต้น/ไร่ ต้นยางพาราจะต้านทานโรค เพลอร์เซ็นต์น้ำยางสูงขึ้น เพราะหลักทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ ต้นยางพาราต้องอยู่ร่วมกับพืชอื่นจึงจะเติบโตสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่เป็นโรค สามารถลดต้นทุนการผลิต ทั้งปุ๋ย แรงงาน และการใช้สารเคมี สร้างรายได้เสริม เพื่อลดการพึ่งพารายได้จากยางพาราเพียงอย่างเดียว รวมทั้งช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน

ป่ายางจะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง สามารถกรีดยางตอนกลางวันได้ (๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐) ไม่ต้องสุมเสียง กรีดยางพาราช่วงกลางคืนที่มีออกซิเจนต่ำ แสงน้อย และอันตรายจากสัตว์มีพิษ ป่ายางจะช่วยลดการพังทลายของ หน้าดิน ช่วยดูดซับคาร์บอน เป็นการสร้างและรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมทั้งยังช่วยลดไฟฟ้าในบางพื้นที่ เพราะการ ทำสวนยางพารามีการลงทุนสูงจึงต้องมีการเฝ้าระวัง

คุณภาพชีวิตและสุขภาวะชาวสวนยางพาราดีขึ้น เพราะได้บริโภคอาหารปลอดภัยที่ปลูกเองลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี การกรีดยางช่วงกลางวันได้ทำให้สุขภาพของชาวสวนยางดีขึ้นและสามารถรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น การไปร่วมงานบุญในช่วงกลางคืนได้ การปลูกต้นไม้ยืนต้นในสวนยางพาราเป็นการออมและเป็นสวัสดิการของชาวสวนยางพาราที่ดีที่สุดและการทำสวนยางพาราแบบยั่งยืนเป็นการพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙

การใส่ปุ๋ยสวนยางยั่งยืน

ใส่ปุ๋ยปีละ ๑ ครั้ง (ปุ๋ยผสม) ตัดหญ้าปีละ ๑ - ๒ ครั้ง

การเลือกพรรณไม้เป็นพืชร่วมยางพาราก็น่าสนใจ เกษตรกรเลือกปลูกจำปาทองเป็นพืชร่วมยางหลัก เพราะเป็นไม้โตเร็ว ทรงพุ่มไม่โต ทรงสูง ปลูกได้ด้วยตัวเอง จึงไม่ต้องเสียเวลาในการจัดการ ราคาไม้ดี การปลูกจำปาทอง ไม่ควรปลูกหลังจากปลูกยางพาราเกิน ๒ ปี ควรปลูกระหว่างยางพาราอายุประมาณ ๑ - ๒ ปี หรือปลูกพร้อมยางพารา

ผลด้านสิ่งแวดล้อม

ดินมีความชุ่มชื้นสูง ส่วนผลการเก็บตัวอย่างเพื่อเป็นข้อมูลประกอบที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพดินและการชะล้างของน้ำบนหน้าดิน ได้ข้อมูลดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- ด้านการจัดการดินปุ๋ย/การผลิตปุ๋ยหมัก

นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ มีองค์ความรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยและการผลิตปุ๋ยหมัก เป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้และนำมาใช้จริงและเห็นผลชัดเจน ในด้านการเก็บตัวอย่างดิน ด้านการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหาร การทำปุ๋ยหมักจากเศษมูลไก่ การทำน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุภายในศูนย์ (ศพก.) ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต จึงได้สร้างเป็นฐานเรียนรู้เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่สนใจ ซึ่งฐานเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้จริง เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้ เพื่อช่วยให้เกษตรกรภายใน และภายนอกสามารถลดต้นทุนการผลิต

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒...ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ยางพารา..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๐.....ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่..... จำนวน.....๕๐.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

ภาพที่ ๑๔ การคิดกำไร -ขาดทุนจากการประกอบอาชีพของ ศพก.

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. องค์ความรู้และทักษะด้านเทคนิคการเกษตร

-ได้เรียนรู้วิธีการ ปลูกพืชร่วม (Intercropping) และ พืชแซมยางพารา เช่น พืชผัก สมุนไพร กลัวยมะนาว สับปะรด หรือพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่

-ได้รับคำแนะนำในการ จัดการพื้นที่ได้ต้นยาง ให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

-เรียนรู้ การปรับปรุงดิน การจัดการน้ำ และการดูแลพืชร่วมอย่างถูกวิธี

๒. ลดความเสี่ยงทางรายได้

-ในช่วงที่ยางพาราราคาตกต่ำ เกษตรกรยังสามารถมีรายได้จากพืชร่วม/พืชแซม ซึ่งช่วย กระจายความเสี่ยง และ ลดการพึ่งพารายได้ทางเดียว

-มีโอกาสปรับตัวเป็น เกษตรผสมผสาน ซึ่งมีความยั่งยืนมากกว่าเกษตรเชิงเดี่ยว

๓. เชื่อมโยงเครือข่าย และการตลาด

-เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เครือข่าย ศพก. เช่น กลุ่มแปลงใหญ่ กลุ่มเกษตรกรแปลงเรียนรู้ ทำให้มีช่องทางทางการตลาดร่วม และเข้าถึง ข้อมูลตลาดสินค้าเกษตร

-ได้รับการสนับสนุนด้าน การรวมกลุ่มผลิต – แปรรูป – จัดจำหน่าย เช่นการขายพืชแซมในชุมชน หรือส่งต่อให้โรงเรียน/ตลาดในท้องถิ่น

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การลดก๊าซเรือนกระจก

การลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันอุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เมื่ออุณหภูมิที่สูงขึ้นจะมีผลกระทบต่อต้นพืช พื้นที่การเกษตรและอื่นๆ และสมุทร ศรีวิสุทธิ ปลูกต้นยางพารา ปลูกไม้ร่วมยางพารา และไม้ต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อสร้างพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน ให้กับโลก และเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก ในปี ๒๕๖๕ ได้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อที่จะขอจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และต่อมาได้จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนธนาคารต้นไม้บ้านทุ่งจุดขึ้น หลังจากนั้นได้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก กับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ในปี ๒๕๖๗ นายสมุทร ศรีวิสุทธิ และทางสมาชิกได้รับใบประกาศเกียรติคุณ โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
การที่ พื้นที่ชุมชนสามารถกักเก็บก๊าซเรือนกระจกได้ ๑,๙๒๗.๖๑๔ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า มี
ประโยชน์อย่างมากต่อชุมชนในหลายด้าน ทั้งในแง่สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม โดยสามารถอธิบายประโยชน์
ได้ดังนี้:

๑. ด้านสิ่งแวดล้อม

- **ลดภาวะโลกร้อน:** การกักเก็บก๊าซคาร์บอนช่วยชะลอการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดผลกระทบจาก
ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ความแห้งแล้ง
- **ฟื้นฟูระบบนิเวศ:** พื้นที่สีเขียวที่ช่วยกักเก็บคาร์บอนมักมาพร้อมกับความหลากหลายทางชีวภาพ ช่วยให้
ชุมชนมีระบบนิเวศที่สมดุล
- **คุณภาพอากาศดีขึ้น:** การเพิ่มต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวเพื่อดูดซับคาร์บอน ยังช่วยกรองฝุ่นละอองและ
มลพิษในอากาศ

๒. ด้านเศรษฐกิจ

- **มีรายได้จากคาร์บอนเครดิต:** หากชุมชนเข้าสู่ระบบการค้าคาร์บอน (Carbon Credit) อาจมีรายได้จาก
การขายสิทธิการกักเก็บคาร์บอนให้กับบริษัทหรือหน่วยงานที่ต้องการลดการปล่อยก๊าซ
- **ลดต้นทุนการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม:** การมีพื้นที่กักเก็บคาร์บอนช่วยลดภาระของรัฐและชุมชนในการ
แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว
- **ส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจสีเขียว:** เช่น เกษตรกรรมเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ฯลฯ

๓. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

- **สร้างความตระหนักรู้ในชุมชน:** การมีบทบาทในการจัดการก๊าซเรือนกระจกทำให้คนในชุมชนเกิดความ
เข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับโลก
- **เสริมสร้างภาพลักษณ์ชุมชนต้นแบบ:** ชุมชนที่สามารถบริหารจัดการคาร์บอนได้ดีจะเป็นตัวอย่างแก่พื้นที่
อื่น ๆ และได้รับความสนใจจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน
- **สุขภาพดีขึ้น:** จากคุณภาพอากาศที่ดีขึ้น อุณหภูมิลดลง และสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้จัดตั้งศูนย์ ศพก. โดยนายสุมิตร ศรีวิสุทธิ ได้ศึกษาการปลูกไม้ร่วมในแปลงยางพารา
เพื่อสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และได้มีผู้สนใจมาศึกษาดูงานที่ศูนย์ ศพก. และได้รับเชิญจากหน่วยงานต่าง
ๆ ให้เป็นวิทยากรในสถานที่ต่าง ๆ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ จึงให้ความสำคัญ และ
ความภาคภูมิใจในการเป็นเกษตรกรต้นแบบ มีการพัฒนาตนเอง ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเพื่อนำความรู้มา
ถ่ายทอดให้กับพี่น้องเกษตรกรนำไปปรับใช้เพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ์ มีทักษะในด้านการพูด การสื่อสาร ประสบการณ์ และศึกษาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลาเป็นคนที่มีความรู้จริง ในเรื่องที่ทำ และนำความรู้ ประสบการณ์ที่สำเร็จนำมาถ่ายทอดความรู้ในฐานะเป็นวิทยากรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะ เกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องที่อบรม จนกระทั่งผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติและ ประสบความสำเร็จ เช่น

เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ กยท. สาขาจะนะ จังหวัดสงขลา นำเกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ศึกษาดูงานการปลูกพืชร่วมยางพารา ณ ศพก. อำเภอฉ่ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ ๑๕ เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่คณะศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ประธาน ศพก. เป็นผู้ดำเนินการเสนอรูปแบบในการปลูกยางพาราทั้ง ๔ แบบ ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอฉ่ำพรรณรา คือ การปลูกยางพาราแบบผสมผสานเพื่อการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนและได้กำหนดรูปแบบการปลูกยางพารามาที่ กยท. อนุญาตให้กำหนดรูปแบบการปลูกยางพาราได้เอง โดยกำหนดรูปแบบการปลูกยางพารา ระยะปลูก ๓*๙ เมตร จำนวน ๕๙ ต้นต่อไร่ และปลูกไม้เศรษฐกิจแซมในสวนยางพารา ระยะปลูก ๖*๙ เมตร จำนวน ๒๙ ต้นต่อไร่ และปลูกพืชอาหารหรือพืชใช้สอยเสริมระหว่างแถวยางพารา ระยะปลูก ๒*๔.๕ เมตร จำนวน ๑๗๘ ต้นต่อไร่ รวมถึงการปลูกข้าวไร่ (ข้าวสังข์หยด) ซึ่งเป็นอาหารหลักในการดำรงชีพ

จึงทำให้เกษตรกรในพื้นที่ สามารถดำเนินกิจกรรมการปลูกพืชแซม และร่วมยางพารา ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และอายุ ขนาดของยางพารา เพื่อเสริมสร้างให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ ในขณะที่ยางพารายังไม่ได้เปิดกรีด หรือช่วงยางพาราปิดกรีด สามารถสร้างรายได้จากพืชที่ปลูกร่วมยางพาราได้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นแหล่งบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาร่วมสนับสนุนด้านความรู้ แลงงบประมาณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฉ่ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมและเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่อยู่เสมอบริเวณโดยรอบ ศพก. เพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย ต่อผู้มาจัดกิจกรรมในระดับชุมชน หรือของหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำข้อมูลประจำศูนย์ฯ

รวมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่จอดรถ โต๊ะ เก้าอี้ และป้ายฐานเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการเกษตร และด้านอื่น ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าใช้สถานที่ ในศูนย์ ศพก. เพื่อให้บริการด้านการเกษตรสำหรับผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ มีแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงเทคโนโลยีเด่น ของแต่ละศูนย์ เพื่อ

เป็นการเชื่อมโยงระหว่าง ศพก.หลัก กับศูนย์เครือข่าย ภายในอำเภอถ้ำพรรณรา และภายนอกศูนย์ ศพก. มีพร้อมเรื่องสถานที่ เลย์มีหน่วยงาน ต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมถ่ายทอดเรียนรู้ ศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ

ภาพที่ ๑๖ ศาลาการเรียนรู้ และเอกสารในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้สนใจ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร เช่นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ สมาชิกกลุ่ม ศตปช. และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่ผ่านการอบรมจากจากศูนย์ ศพก. และนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการผลิตของตนเอง

การปลูกพืชแซมสวนยาง (พืชร่วมยาง) นายสมิตร ศรีวิสุทธิ มีพื้นที่สวนยางพาราแบบผสมผสานจำนวน ๒๔ ไร่ ๒ งาน (๒ แปลง) ปลูกร่วมกับไม้ยืนต้น สะเดาเทียม จำปาทอง พะยอมทอง ตะเคียนทอง มะฮอกกานี หลุมพอ ซึ่งเป็นแปลงเรียนรู้ เกษตร และกลุ่มเกษตรกรที่ศึกษาดูงานได้นำความรู้ ที่ได้จากอบรมนำไปใช้ และวางแผนในการบริหารพื้นที่แปลงยางพาราให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชแซม ว่าต้องปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ หรือพืชอื่นๆ ตามความเหมาะสมของแปลง เช่น

เกษตรกรเครือข่ายนำรูปแบบการปลูกยางพารามาใช้ ระยะ ๓*๘ เมตร นาง ผ่องศรี พรหมเพราเกษตรกรเครือข่าย ได้นำรูปแบบการปลูกพืชร่วมยาง ๓*๘ จาก ศพก. มาใช้ในแปลงของตน โดยมีเนื้อที่ ๘ ไร่ ที่ตั้งแปลง หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองเส อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ ๑๗ เกษตรกรที่ได้จากการศึกษาดูงานได้นำวิธีการปลูกพืชร่วมยางไปปรับใช้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวคิดการบูรณาการองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายหลักคือการ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และคุณภาพสินค้าเกษตร ตลอดจนขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การดำเนินงานของศพก. จะประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้นั้น จำเป็นต้องอาศัย “การมีส่วนร่วม” ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา กลุ่มเกษตรกร หรือภาคเอกชน ซึ่งต่างมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริม และขยายผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ สู่เกษตรกรในวงกว้าง

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมของ ศพก. โดยประสานความร่วมมือระหว่างสมาชิก คณะกรรมการ หน่วยงานรัฐ นักวิชาการ และเกษตรกรในพื้นที่ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดนโยบาย แผนงาน และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในชุมชน เช่น การจัดอบรม การสาธิตแปลงเรียนรู้ ติดตามผลและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงเชื่อมโยงความร่วมมือกับเครือข่าย ศพก. อื่น ๆ

ภาพที่ ๑๘ ประธานผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง

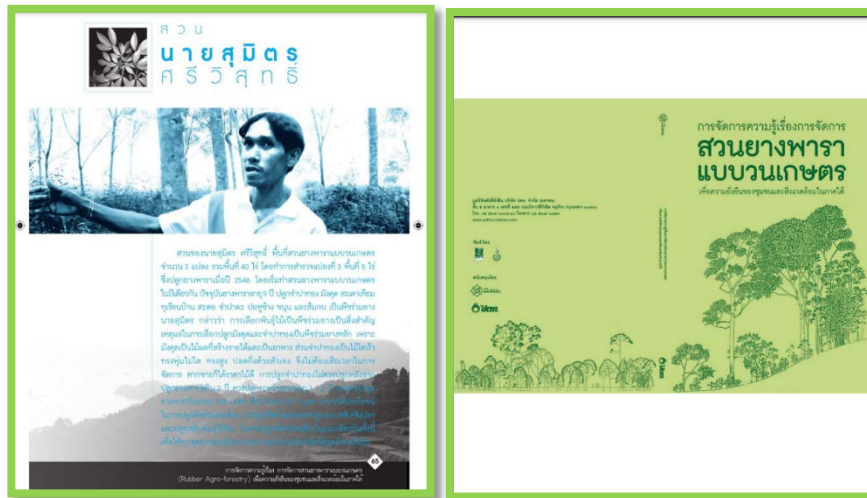
๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

“ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านยางพาราแห่งนี้ เป็นความภาคภูมิใจของคนในชุมชน เพราะไม่เพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตยางพาราอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนอย่างเหมาะสม

เราภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชน ทั้งในแง่ของการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และการสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพยางพารา เราเชื่อว่าความรู้ที่ถูกถ่ายทอดจากศูนย์ฯ แห่งนี้ไม่เพียงเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิต แต่ยังเปลี่ยนแปลงวิถีคิดของเกษตรกรไปสู่ความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

ด้วยพลังของความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานราชการ ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ เราจึงพร้อมที่จะพัฒนาและต่อยอดศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ให้เป็นต้นแบบ และเป็นแรงบันดาลใจให้กับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป”

ภาพที่ ๑๙ งานวิจัยการจัดการความรู้เรื่องการจัดการสวนยางแบบวนเกษตร ดำเนินร่วมกับคนในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ ประธาน ศพก. มีบทบาทต่างๆ ที่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่ และเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรก่อนในพื้นที่ และต่างพื้นที่ ดังนี้

- อาสาสมัครเกษตร (อกม.) ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

- สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - สมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคลองเส อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

- คณะกรรมการโครงการไทยนิยมยั่งยืน ตำบลคลองเส อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ครูยาง อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สมาชิกยางพาราโลก GPSNR
- คณะกรรมการแปลงใหญ่ยางพารา ตำบลคลองเส
- ประธานกลุ่มออมทรัพย์

- ประธานธนาคารต้นไม้ระดับจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะกรรมการแปลงใหญ่ยางพารากลุ่มเกษตรกรทำสวนคลองเส ตำบลคลองเส อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านจิตอาสา และเสียสละเพื่อสังคมในด้านต่าง ๆ เช่นอำนวยความสะดวกสถานที่ในการฝึกอบรม เสียสละใน
ด้านเวลาเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. พ.ศ. ๒๕๖๖ ฝึกอบรมโครงการปลูกสำนึกรักสามัคคี ขวานนครศรีฯ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองเส
อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้รับเกียรติจากนายอภิรักษ์ เผือกม่วง ผู้ว่าราชการจังหวัด
นครศรีธรรมราช เป็นประธานเปิดโครงการฝึกอบรมฯ และตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“เพาะเมล็ดด้วยความหวัง เก็บเกี่ยวด้วยความอดทน”

งานเกษตรต้องใช้เวลาและความพากเพียร ไม่มีผลผลิตใดงอกงามในวันเดียว

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นายสุมิตร ศรีวิสุทธิ	เกษตรกรต้นแบบ	ประธานกรรมการ
๒) นายทะนงศิลป์ ไชยกุล	เกษตรกรผู้นำ	กรรมการ
๓) นายโกมล เอี่ยมสกุล	เกษตรกรผู้นำ	กรรมการ
๔) นายเสนอ จงใจ	เกษตรกรผู้นำ	กรรมการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ SWOT

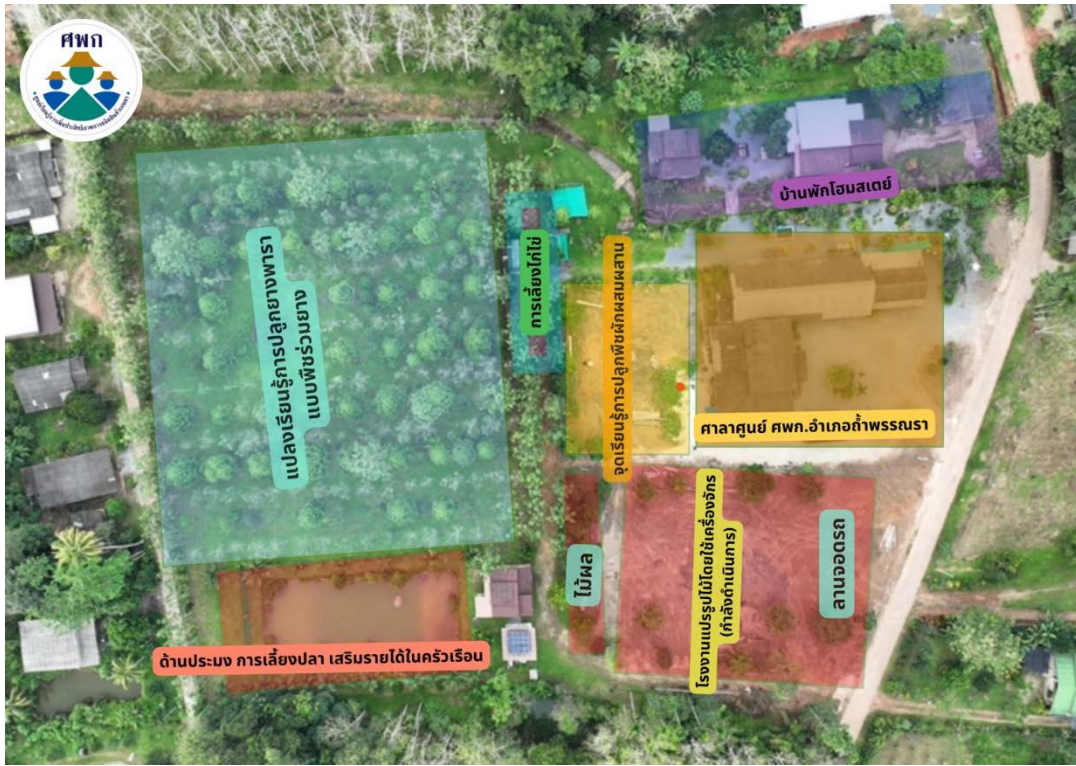
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ๑.งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่สามารถที่จะพัฒนาเพิ่มเติมตามความต้องการของ ศูนย์ได้
- ๒.ภัยธรรมชาติ ลมกระโชกแรง จึงทำให้ต้นไม้ แปลงเรียนเรียนรู้เกิดการเสียหาย

***หมายเหตุ

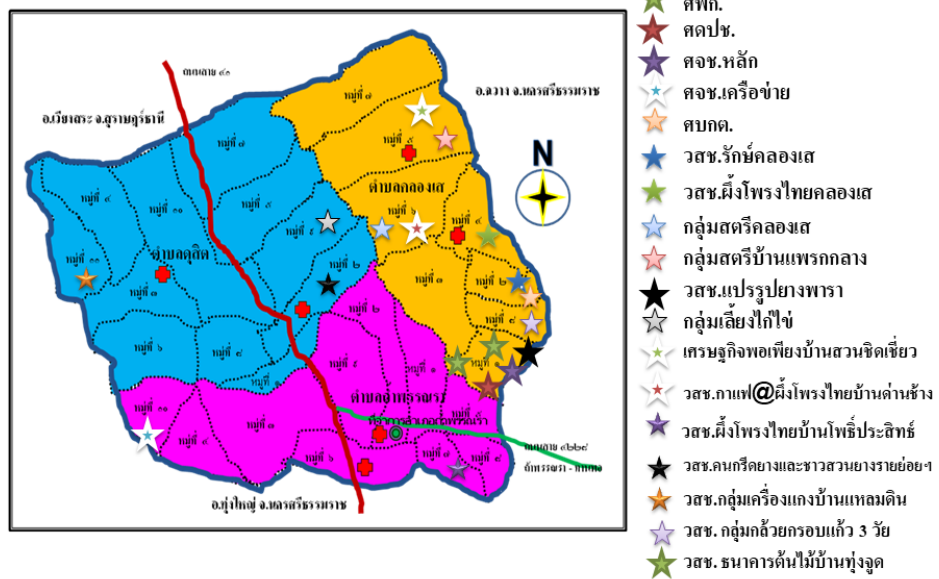
๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอถ้ำพรรณรา ๖๖

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. เครือข่าย อำเภอถ้ำพรรณรา

ภาพที่ ๒๒ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในชุมชน

ภาพที่ ๒๓ แผนผังคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)ระดับอำเภอ

ความสำเร็จของ ศพก. และเกษตรกรต้นแบบ

ภาพที่ ๒๓ ได้รับโล่รางวัลปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๔ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าระดับประเทศ